

การนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์
ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้ง*

Presenting the Image of Public Figures with Violating the Maxim of Relevance
in Answering the Questions in Case of Conflict

รัฐติภา คุประเสริฐ**, สมชาย สำเนียงงาม***

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้ง” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะที่นำเสนอด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคลิปวิดีโอที่บุคคลสาธารณะตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวความขัดแย้งในปี พ.ศ. 2555–2557 จำนวนทั้งสิ้น 69 คลิปวิดีโอ ผลการศึกษาพบว่า การตอบคำถามด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์เอื้อต่อการสอดแทรกข้อมูลรายละเอียดบางอย่างที่ทำให้นักข่าวหรือคนในสังคมเห็นภาพลักษณ์ที่บุคคลสาธารณะต้องการนำเสนอ ซึ่งปรากฏภาพลักษณ์ 10 ภาพลักษณ์ ได้แก่ บุคคลที่ยึดถือความถูกต้อง บุคคลที่ประนีประนอม บุคคลที่ให้เกียรติบุคคลอื่น บุคคลที่มีเหตุผล บุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลที่มีความรับผิดชอบ บุคคลที่พึ่งพาตนเอง บุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็น บุคคลที่สำนึกบุญคุณ และบุคคลที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่น ทั้งนี้ ภาพลักษณ์ที่นำเสนอส่วนใหญ่ดังกล่าวสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทย ซึ่งอาจส่งผลให้บุคคลสาธารณะได้รับการสนับสนุนจากคนในสังคม และสามารถทำงานของตนต่อไปได้อย่างราบรื่นแม้จะมีกรณีความขัดแย้งเกิดขึ้นก็ตาม

คำสำคัญ การละเมิดหลักความสัมพันธ์ การนำเสนอภาพลักษณ์ ความขัดแย้ง

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะในการตอบคำถามของสื่อมวลชน: กรณีความขัดแย้ง” และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล และทุนอุดหนุนการวิจัยแก่นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

** นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The article is aimed to study the image of public figures presented through the violation of the maxim of relevance when they answered questions regarding conflicts through online media. A total of 69 video clips of public figures who answered questions concerning their conflicts between 2012 and 2014 were collected. The results revealed that the public figures, when answering such questions, violated the maxim of relevance by inserting some information aimed to make the reporters or people in society receive the image as intended. This study discovered 10 images: a person who adheres to righteousness, a person who compromise, a person who honours others, a person who is rational, a person who has public mind, a person is responsible, a person who is self-reliant, a person who is opened-minded, a person who is appreciative of others' support, and a person who dishonours the others. However, most of the presented images were in accordance with Thai social values that might induce the public figures to gain support from the society and to continue their work smoothly even in conflicts.

Keywords: violation of the maxim of relevance, image presentation, conflicts

1. บทนำ

การสนทนาในแต่ละครั้งเกิดจากความร่วมมือกันของผู้ร่วมสนทนา เพื่อให้การสนทนาดำเนินไปในทิศทางที่ผู้ร่วมสนทนาต้องการและอย่างราบรื่น ตลอดจนบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ร่วมสนทนา การสนทนาจะปรากฏลักษณะดังกล่าวได้ ผู้ร่วมสนทนาจะต้องยึดหลักการความร่วมมือในการสนทนา ซึ่งพอล เอช. ไกรซ์ (Paul H. Grice) (1975: 45 – 49) ได้กล่าวว่า การสนทนาเกิดจากการร่วมมือกันของผู้ร่วมสนทนา โดยผู้ร่วมสนทนาจะต้องเคารพหลักการความร่วมมือในการสนทนา เพื่อให้การสนทนาเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ แต่ในบางครั้งก็พบว่า ผู้ร่วมสนทนาไม่ได้เคารพหลักการความร่วมมือในการสนทนาเพื่อสื่อความหมายเป็นนัยบางอย่างในการสนทนา กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์และธีรานุช โชคสุวณิช (2551: 74 - 85) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการไม่เคารพหลักการความร่วมมือในการสนทนา อาจไม่ได้แสดงว่าผู้ร่วมสนทนาไม่ร่วมมือในการสนทนา อาจแสดงว่าผู้ร่วมสนทนาพยายามจะแสดงความร่วมมือในการสนทนาอย่างที่สุดโดยไม่เคารพหลักการความร่วมมือในการสนทนา กล่าวคือ ผู้ร่วมสนทนาพยายามแสดงให้เห็นว่า ตนเองพร้อมที่จะช่วยให้การสนทนาดำเนินไปได้ อย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ของการสนทนาร่วมกัน แม้ว่าตนเองอาจต้องละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือหลาย ๆ ลักษณะร่วมกันก็ตาม

บุคคลสาธารณะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก และได้รับความสนใจจากคนในสังคม ได้แก่ นักการเมือง และดารา เรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคลสาธารณะมักได้รับความสนใจจากสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลสาธารณะด้วยกันเอง สื่อมวลชนจึงมักนำเสนอเรื่องราวเหล่านั้นเกือบทุกกรณี วิธีการหนึ่งที่สื่อมวลชนใช้ในการนำเสนอกรณีความขัดแย้งระหว่างบุคคลสาธารณะ คือ การสัมภาษณ์บุคคลสาธารณะที่มีกรณีความขัดแย้ง แล้วนำเสนอข้อมูลรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผ่านสื่อหลายประเภท สื่อประเภทหนึ่งที่สื่อมวลชนเลือกใช้ คือ สื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่คนจำนวนมากในเวลาที่รวดเร็วกว่าสื่อชนิดอื่น คนในสังคมเข้าถึงข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา และมีระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารไว้ในฐานข้อมูลเป็นระยะเวลานานอีกด้วย ซึ่งทำให้คนในสังคมสามารถรับชมข่าวสารที่ตนเองต้องการย้อนหลังได้

การนำเสนอข้อมูลรายละเอียดของสื่อมวลชนที่ได้จากการสนทนากับบุคคลสาธารณะผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตดังกล่าวทำให้บุคคลสาธารณะต้องระมัดระวังในการสนทนากับสื่อมวลชนเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งระหว่างตนเองกับคู่กรณี เนื่องจากบุคคลสาธารณะไม่ได้นำเสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างตนเองกับคู่กรณีให้นักข่าวหรือคนในสังคมได้รับทราบเท่านั้น แต่ยังสามารถนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเองควบคู่ไปกับการให้ข้อมูลรายละเอียดเหล่านั้นด้วย บุคคลสาธารณะจึงต้องเลือกใช้หลักการความร่วมมือในการสนทนาที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งของตนเองไปพร้อมกับการนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเองได้ หลักการความร่วมมือในการสนทนาหลักหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการนั้นของบุคคลสาธารณะได้ คือ การละเมิดหลักความสัมพันธ์ จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะในการตอบคำถามของสื่อมวลชน: กรณีความขัดแย้ง” พบลักษณะการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ของบุคคลสาธารณะที่น่าสนใจ คือ บุคคลสาธารณะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่บุคคลสาธารณะต้องการให้นักข่าวได้รับทราบ โดยข้อมูลรายละเอียดเหล่านั้นไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ ลักษณะการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ดังกล่าวนอกจากจะเปิดโอกาสให้บุคคลสาธารณะให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งในประเด็นที่ตนเองต้องการให้ โดยไม่ต้องสนใจความต้องการของนักข่าวเหมือนหลักการความร่วมมือในการสนทนาอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องให้ข้อมูลรายละเอียดในประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบแล้ว ยังทำให้บุคคลสาธารณะสามารถสอดแทรกภาพลักษณ์ที่ตนเองต้องการนำเสนอไปพร้อมกับข้อมูลรายละเอียดเหล่านั้นได้ง่ายกว่าหลักการความร่วมมือในการสนทนาแบบอื่น ๆ อีกด้วย โดยภาพลักษณ์ที่บุคคลสาธารณะสอดแทรกอาจเป็นภาพลักษณ์ที่ติดตัวบุคคลนั้นมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ หรืออาจเป็นภาพที่บุคคลนั้นสร้างขึ้นในภายหลังเพื่อให้คนในสังคมนึกถึง หรือจดจำได้เมื่อพบเห็น ซึ่งเกิดขึ้นจากการปรุงแต่ง ดังที่ พจน ใจชาญสุกิจ (2548: 24) ได้กล่าวถึงการเกิดภาพลักษณ์ไว้ว่า “ภาพลักษณ์ของบุคคลอาจเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ไม่มีการปรุงแต่ง ซึ่งเกิดจากการอบรมของครอบครัว การให้การศึกษา การดำเนินชีวิต และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น และอาจเกิดขึ้นจากการปรุงแต่ง สร้างขึ้น หรือจัดการให้เป็นไปอย่างที่ต้องการ”

ดังนั้น การศึกษาการละเมิดหลักความสัมพันธ์ของบุคคลสาธารณะในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่า บุคคลสาธารณะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการนำเสนอภาพลักษณ์อะไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะที่นำเสนอด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ศึกษาการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามของบุคคลสาธารณะ คือ นักการเมือง และ ดาราเท่านั้น

3.2 ศึกษาการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามของบุคคลสาธารณะผ่านสื่อประเภท อินเทอร์เน็ตที่เป็นวิจนภาษาเท่านั้น

3.3 ศึกษาการละเมิดหลักความสัมพันธ์ของบุคคลสาธารณะในกรณีความขัดแย้งระหว่างบุคคลสาธารณะด้วยกันเท่านั้น

3.4 ศึกษาการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามของบุคคลสาธารณะในสถานการณ์การสัมภาษณ์สด ซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการสัมภาษณ์ในรายการสัมภาษณ์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 เก็บรวบรวมคลิปวิดีโอที่บุคคลสาธารณะตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวความขัดแย้งระหว่างตนเองกับคู่กรณีในปี พ.ศ. 2555–2557 และปรากฏในฐานข้อมูลของเว็บไซต์ www.youtube.com ได้แก่ คลิปวิดีโอสัมภาษณ์นักการเมืองจำนวน 43 คลิปวิดีโอ และดาราจำนวน 26 คลิปวิดีโอ รวมทั้งสิ้น 69 คลิปวิดีโอ

4.2 ถ้าคลิปวิดีโอใดบุคคลสาธารณะตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ก่อน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกรณีความขัดแย้ง หรือแถลงข่าวก่อนที่จะตอบคำถามเกี่ยวกับความขัดแย้งของตนเองกับคู่กรณี ผู้วิจัยจะนำเฉพาะบทสัมภาษณ์ที่ตอบคำถามเกี่ยวกับความขัดแย้งของบุคคลสาธารณะกับคู่กรณีมาวิเคราะห์เท่านั้น

4.3 นำข้อมูลในข้อ 4.1 มาวิเคราะห์การละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามของบุคคลสาธารณะ โดยใช้หลักการความร่วมมือในการสนทนา (Cooperative Principle) ของ พอล เอช. ไกรซ์ (Paul H. Grice)

4.4 วิเคราะห์ภาพลักษณ์ที่บุคคลสาธารณะนำเสนอด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามดังกล่าว

5. กรอบแนวคิด

พอล เอช ไกรซ์ (Paul H. Grice) (1975: 44 - 55) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการความร่วมมือในการสนทนาว่า ในการสื่อสาร การสนทนาที่มีข้อคิดเห็นที่ไม่ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุสมผล ผู้ร่วมสนทนาจะมีความพยายามและยอมรับที่จะร่วมมือกัน และมีจุดมุ่งหมายร่วมกันหรืออย่างน้อยก็ยอมรับทิศทาง ซึ่งอาจได้กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มต้น หรืออาจค่อย ๆ พัฒนาระหว่างการสื่อสารกัน และอาจแสดงทิศทางอย่างชัดเจนหรือไม่ชัดเจน ทั้งนี้ขึ้นกับผู้ร่วมสนทนา และแต่ละระยะของการสื่อสาร บางการสนทนาอาจแปรเปลี่ยนเป็นการสนทนาที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องมีกฎเพื่อให้การสนทนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นไปอย่างกับผู้ร่วมสนทนาต้องการ เรียกว่า หลักการความร่วมมือในการสนทนา (Cooperative Principle) ได้แก่

5.1 หลักปริมาณ (the maxim of quantity) คือ ปริมาณของข้อมูลให้ผู้พูดจัดหาให้ผู้ฟัง โดยให้ข้อมูลเท่าที่ต้องการตามจุดมุ่งหมายของการสนทนาที่กำลังดำเนินอยู่ และอย่าให้ข้อมูลมากเกินไปเกินกว่าความต้องการของผู้ฟัง เนื่องจากการให้ข้อมูลมากเกินไปจะทำให้เสียเวลา และมีแนวโน้มทำให้ผู้ฟังสับสนจากการที่ผู้พูดนำประเด็นอื่นเข้ามา ซึ่งส่งผลให้ผู้ฟังไขว่เขวกับข้อมูลและทำให้เข้าใจผิดไปจากที่ผู้พูดต้องการ

5.2 หลักคุณภาพ (the maxim of quality) คือ พูดในสิ่งที่เป็นความจริง โดยไม่พูดในสิ่งที่เชื่อว่าผิด และไม่พูดในสิ่งที่ไม่มีความหมายเพียงพอ

5.3 หลักความสัมพันธ์ (the maxim of relevance) คือ พูดในสิ่งที่เข้าประเด็นและมีความเกี่ยวข้องกัน

5.4 หลักวิธีการ (the maxim of manner) คือ พูดอย่างชัดเจน โดยเลี่ยงการพูดคลุมเครือ เลี่ยงการพูดกำกวม พูดให้กระชับ

ในบางครั้ง คู่สนทนาอาจไม่ปฏิบัติตามหลักการความร่วมมือในการสนทนาเพื่อเติมให้หลักการความร่วมมือในการสนทนาประสบผลสำเร็จ ได้แก่

5.1 การละเมิดหลัก (Violating a maxim) คือ การละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด

5.2 การละเมิดหลักแบบมีนัย (Flouting a maxim) คือ การละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนา เพื่อให้ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยในการสนทนา ซึ่งประกอบด้วยการละเมิดหลักแบบมีนัยของหลักปริมาณ คุณภาพ ความสัมพันธ์ และวิธีการ

5.3 การขัดแย้งกันของหลัก 2 หลัก (a clash between maxims) คือ ผู้พูดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการทั้ง 2 หลักการได้ เพื่อส่งสัญญาณว่า ผู้พูดลำบาก และกระตุ้นให้คู่สนทนาหาความหมายซึ่งบ่งเป็นนัย เช่น การให้ข้อมูลน้อยเกินกว่าความต้องการของผู้ฟังเพื่อรักษาหรือไม่ให้ละเมิดหลักคุณภาพ

5.4 การเลือกไม่ปฏิบัติตามหลักการสนทนา (Opting out a maxim) คือ ผู้พูดไม่เต็มใจให้ความร่วมมือ หรือเลือกที่จะไม่ปฏิบัติตามหลักการความร่วมมือในการสนทนา เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยที่ผิด

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ์ดังกล่าวปรากฏในงานวิจัยที่นำการละเมิดหลักความสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้ คือ งานวิจัยของสุพิชญา มั่นคง (2551) เรื่อง “กลวิธีการกล่าวเลี่ยงใน

หัวข้อสนทนาที่อ่อนไหวต่อความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระหว่างกลวิธีการกล่าวเลียดในภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน และจำแนกกลวิธีการกล่าวเลียดตามประเภทของการไม่ปฏิบัติตามหลักการความร่วมมือในการสนทนาตามแนวคิดของไกรซ์ (Paul H. Grice) ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการกล่าวเลียดมี 5 กลวิธี คือ การไม่กล่าวตรง การไม่กล่าวความจริง การกล่าวแสดงความรู้สึก การปฏิเสธ และการเพิกเฉยต่อประเด็น ซึ่งกลวิธีการเพิกเฉยต่อประเด็นนี้เป็นกลวิธีเดียวที่ผู้วิจัยได้นำการละเมิดหลักความสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ โดยเป็นการที่ผู้พูดไม่ตอบคำถามอย่างตรงประเด็น และสนทนาในหัวข้ออื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังพูดคุยอยู่

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการความร่วมมือในการสนทนาและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำการละเมิดหลักความสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ถ้อยคำที่ใช้ในสถานการณ์จริงของสุพิชฌาย์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การนำแนวคิดเกี่ยวกับการละเมิดหลักความสัมพันธ์มาเป็นแกนในการวิเคราะห์ถ้อยคำของคนในสังคมยังมีน้อย และการวิเคราะห์เหล่านั้นยังไม่ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการละเมิดหลักความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของบุคคลที่ใช้หลักการนี้อีกด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่า สามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับหลักการความร่วมมือในการสนทนา มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์การตอบคำถามของบุคคลสาธารณะได้ เนื่องจากการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการเก็บข้อมูลจากคลิปวิดีโอที่นักข่าวสัมภาษณ์บุคคลสาธารณะเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นของบุคคลสาธารณะ ซึ่งการสัมภาษณ์เป็นการสนทนาในรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างนักข่าวกับบุคคลสาธารณะ การนำหลักการความร่วมมือในการสนทนา มาวิเคราะห์การสื่อสารดังกล่าวอาจทำให้พบลักษณะการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะได้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับหลักการความร่วมมือในการสนทนาและการละเมิดหลักความสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้

6. ผลการศึกษา

การละเมิดหลักความสัมพันธ์ที่บุคคลสาธารณะใช้ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งระหว่างตนเองและคู่กรณีเป็นหนึ่งในรูปแบบของการละเมิดหลักการ (Violating a maxim) ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักการความร่วมมือในการสนทนา ลักษณะหนึ่ง โดยบุคคลสาธารณะจะให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งระหว่างตนเองกับคู่กรณีที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ หรือไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่ตนเองและนักข่าวกำลังสนทนาในขณะนั้น เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเองแก่สาธารณชน ผลการศึกษาพบว่า ในบางกรณี การละเมิดหลักความสัมพันธ์สามารถนำเสนอภาพลักษณ์ให้กับบุคคลสาธารณะได้ แต่ในบางกรณีเราอาจพบว่า การใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ที่บุคคลสาธารณะใช้ในการตอบคำถามเอื้อให้ใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ที่ต้องการนำเสนอ กล่าวคือ การให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่ต้องการให้นักข่าวทราบ ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบของบุคคลสาธารณะนั้นทำให้สามารถใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ของบุคคลที่ประนีประนอม บุคคลที่มีเหตุผล หรือบุคคลที่ให้เกียรติบุคคลอื่นได้ เป็นต้น ดังนั้น แม้ว่าบุคคลสาธารณะแต่ละคนจะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์เช่นเดียวกัน แต่ก็

จะนำเสนอภาพลักษณ์ที่ต่างกัน ซึ่งขึ้นกับถ้อยคำที่บุคคลสาธารณะนำมาแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ที่ใช้ ร่วมกับการละเมิดหลักความสัมพันธ์

อนึ่ง เมื่อบุคคลสาธารณะตอบคำถามเกี่ยวกับความขัดแย้ง บุคคลสาธารณะอาจใช้หลักการความร่วมมือในการสนทนาหลายลักษณะร่วมกันในผลัดการสนทนาเดียวกัน ดังนั้นในหนึ่งผลัดการสนทนา ถ้าบุคคลสาธารณะตอบคำถาม โดยใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ทั้งหมดผู้วิจัยจะใช้อักษรตัวหนาเน้นถ้อยคำทั้งหมดของผลัดการสนทนานั้น แต่ถ้าบุคคลสาธารณะตอบคำถาม โดยใช้หลักการความร่วมมือในการสนทนาหลายลักษณะร่วมกันในผลัดการสนทนาเดียวกัน ผู้วิจัยจะใช้ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บ (1) (2) (3) เป็นต้น ในการแบ่ง ถ้อยคำหนึ่งออกจากถ้อยคำหนึ่ง เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะการใช้หลักการความร่วมมือในการสนทนาที่ต่างกัน ของ แต่ละถ้อยคำในผลัดการสนทนาเดียวกัน และใช้อักษรตัวหนาเน้นถ้อยคำที่เป็นการละเมิดหลักความสัมพันธ์ เพื่อให้เห็นลักษณะการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ที่นำเสนอภาพลักษณ์ให้บุคคลสาธารณะ อย่างชัดเจน

ในการนำเสนอภาพลักษณ์ต่าง ๆ บุคคลสาธารณะจะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ และการละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ ปรากฏภาพลักษณ์ 10 ภาพลักษณ์ ดังนี้

6.1 บุคคลที่ยึดถือความถูกต้อง คือ บุคคลที่พยายามชี้แจงหรือนำเสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้อื่นเข้าใจผิดหรือคลาดเคลื่อนไปจากความรู้ของบุคคลสาธารณะให้ถูกต้องตามที่บุคคล สาธารณะต้องการ

ในการนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าว บุคคลสาธารณะจะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ โดยมี วัตถุประสงค์แก้ไขข้อมูลรายละเอียดที่นักข่าวนำมาเป็นประเด็นถามบุคคลสาธารณะ ซึ่งอาจได้รับมาจากการ คาดการณ์ของนักข่าวเอง หรือจากคู่กรณี เพื่อแสดงว่า ข้อมูลรายละเอียดเหล่านั้นไม่ถูกต้องตามความรู้ของ บุคคลสาธารณะ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

นักข่าว: อะไรที่บอกว่าอยากจะพูดในรายการแล้วยังไม่ได้พูด

นางสาวไอริน: ก็หลายอย่างพอสมควรนะ อันดับแรกก็คือ ในรายการเราบอกว่า จริง ๆ แล้ว ทุกอย่างเกิดขึ้นนะเป็ลคิดว่าเป็นกรรมของเป็ลเอง เป็ลอาจจะเคยไปเบียดเบียนใครเค้าไว้ มันเลยทำให้เป็ล ต้องรับกรรมนี้ถ้าอย่างนั้นเป็ลก็ขอโทษกรรม กับเจ้ากรรมนายเวรอะไรต่าง ๆ จะได้ ไม่ต้องจองเวรจอง กรรมกันอีกเลย แต่ปรากฏว่า ทางเทปรายการตัดเฉพาะ ประโยคสุดท้าย เอาไปพูดหลาย ๆ รอบว่า อย่า จองเวรอีกเลย ๆ มันก็เลยกลายเป็นดูเหมือนเราเป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้น ทั้ง ๆ ที่ตอนนั้นเรากำลังขอโทษกรรม อยู่ แล้วเรื่องที่สองที่อยากจะบอก แล้วก็เป็นเรื่องกลายเป็นล้อเป็ลไปเลยก็คือว่า เรื่องห้องน้ำ เป็ลอยากจะ บอกว่า ไม่มีอะไรที่เป็ลจะต้องโกหกเลย ตรงนั้น มีแค่สองอย่าง หนึ่งคือโรงพิมพ์ อยู่หน้าสตูดิโอ เป็ลไป ตะโกนขอเค้า คือ เป็ลไปถึงตรงนั้นป้ายสองแล้วตอนที่เป็ลไปขอเข้าห้องน้ำอะ เกือบจะห้าโมงเย็นแล้วอะคะ 3 ชั่วโมงแล้ว เราไปตะโกนขอเข้าห้องน้ำได้ไหม โรงพิมพ์บอกว่า ห้องน้ำอยู่ในสตูดิโอ เป็ลก็เลยต้องขับรถ ในขอยนั้นนะ ปรากฏว่ามีร้านอาหารที่เปิดหกโมงเย็นอีก 3 ร้าน เราก้เข้าไม่ได้

(นางสาวไอริน ศรีแก้ว วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

นักข่าวถามคำถามเพื่อให้นางสาวไอรินตอบเกี่ยวกับสิ่งที่นางสาวไอรินต้องการพูดแต่ยังไม่ได้พูดเมื่อไปให้สัมภาษณ์ในรายการของนายวุฒิชัย แต่นางสาวไอรินตอบคำถามด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ โดยให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ เพื่อแก้ไขข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งระหว่างตนเองกับนายวุฒิชัย และนางสาวสุธิวันที่สาธารณชนรับทราบจากแหล่งข่าวอื่นให้ถูกต้องตามที่ตนเองต้องการ โดยนางสาวไอรินได้กล่าวว่า “ก็หลายอย่างพอสมควรนะคะ” ซึ่งหมายถึง มีหลายประเด็นที่นางสาวไอรินต้องการแก้ไข เนื่องจากหลังจากนั้นนางสาวไอรินได้กล่าวถึงประเด็นที่ตนเองต้องการแก้ไข คือ ประเด็นแรก นางสาวไอรินระบุว่าการตัดต่อรายการของนายวุฒิชัยทำให้เกิดการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดที่ผิดพลาดทำให้สาธารณชนคิดว่านางสาวไอรินเป็นบุคคลที่เจ้าคิดเจ้าแค้น โดยให้รายละเอียดว่าทางรายการตัดเฉพาะประโยคสุดท้ายของนางสาวไอรินที่กล่าวว่า อย่าจองเวรกันอีกเลย และทำให้ดูเหมือนนางสาวไอรินพูดประโยคดังกล่าวหลายรอบ และแก้ไขความเข้าใจดังกล่าวให้ถูกต้องว่า ขณะนั้นนางสาวไอรินกำลังขอโศกกรรมกับเจ้ากรรมนายเวรอยู่ เพื่อไม่ให้เจ้ากรรมนายเวรจองเวรกันอีกต่อไป พร้อมทั้งเลือกใช้คำว่า “จริง ๆ แล้ว” “มันก็เลยกลายเป็น.....” เพื่อยืนยันว่าสิ่งที่สาธารณชนรับทราบนั้นเป็นสิ่งที่ผิดไปจากความเป็นจริง และประเด็นที่สอง นางสาวไอรินกล่าวว่าเรื่องที่นางสาวสุธิวันให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับห้องน้ำว่านางสาวไอรินโกหกนั้น เป็นเรื่องที่ผิดไปจากความจริง โดยเลือกใช้ข้อความว่า “ไม่มีอะไรที่เปลี่ยจะต้องโกหกเลย” และการอธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อแก้ไขข้อมูลเดิม และยืนยันว่าเรื่องราวที่ตนนำเสนอเป็นเรื่องราวที่ถูกต้อง

การให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบของนางสาวไอริน มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขข้อมูลรายละเอียดที่นักข่าวหรือสาธารณชนเคยรับทราบมาก่อนนั้นแสดงให้เห็นว่านางสาวไอรินเป็นผู้ยึดถือความถูกต้องและไม่ยอมให้ความเข้าใจผิดเกิดขึ้นอีกต่อไป ส่งผลให้นางสาวไอรินมีภาพลักษณ์ของบุคคลที่ยึดถือความถูกต้อง

6.2 บุคคลที่ประนีประนอม คือ บุคคลที่หลีกเลี่ยงที่จะทำให้เกิดเรื่องราวความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้น โดยยอมให้กัน ไกล่เกลี่ย และคลี่คลายความขัดแย้งให้ลดความรุนแรงลง

บุคคลสาธารณะแสดงภาพลักษณ์ดังกล่าวด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้น หรือทวิความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และแสดงออกด้วยการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ ร่วมกับการใช้คำที่ลดระดับความรุนแรงเพื่อไกล่เกลี่ยและคลี่คลายความขัดแย้งให้มีความรุนแรงที่ลดลง เช่น

ตัวอย่างที่ 2

นักข่าว: มองว่าเป็นขบวนการขัดขวางที่จะไม่ให้มีการเลือกตั้งหรือเปล่า

ร้อยตำรวจเอกเฉลิม: **เอาเค้าไม่ไปก็ไม่เป็นไร ก็ กกต. ก็ อย่าไปสนใจ พรรคไหนไม่ไปก็ไม่ต้องประชุม แต่หน้าที่การเลือกตั้ง ไม่ใช่หน้าที่พรรคประชาธิปัตย์ เป็นหน้าที่ของ กกต. ในการจัดการเลือกตั้ง อย่าเอาพรรคประชาธิปัตย์มาเป็นตัวตั้งจนกระทั่งต้องล้มการเลือกตั้ง**

(ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง วันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2557)

นักข่าวถามคำถามเพื่อให้ร้อยตำรวจเอกเฉลิมตอบรับหรือปฏิเสธว่า การที่นายอภิสิทธิ์ไม่เข้าร่วมหาหรือเรื่องวันเลือกตั้งโดยให้เหตุผลเรื่องความไม่ปลอดภัยนั้นเป็นการขัดขวางที่จะไม่ให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ แต่ นายเฉลิมตอบคำถามด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ คือ ร้อยตำรวจเอกเฉลิมไม่ได้ตอบรับหรือปฏิเสธว่าการกระทำของนางอภิสิทธิ์ดังกล่าวเป็นการขัดขวางไม่ให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียดที่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ แต่กลับให้ให้ข้อมูลรายละเอียดที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเองต่อการกระทำของนายอภิสิทธิ์ว่า ตนเองไม่ได้ใส่ใจกับการกระทำของนายอภิสิทธิ์ และการปฏิบัติตนและหน้าที่ของ กกต. การละเมิดหลักความสัมพันธ์ดังกล่าวใช้เพื่อหลีกเลี่ยงที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของนายอภิสิทธิ์ เนื่องจากอาจทำให้เกิดประเด็นความขัดแย้งอื่น ๆ ตามมา หรือทำให้ความขัดแย้งทวีความรุนแรงขึ้นได้ หากร้อยตำรวจเอกเฉลิมแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว การใช้หลักการความร่วมมือในการสนทนานี้ของร้อยตำรวจเอกเฉลิมนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่ประนีประนอม ซึ่งพยายามที่จะเลี่ยงไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตนเองกับนายอภิสิทธิ์เพิ่มมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

นักข่าว: มีปัญหากันนานหรือยัง เออ

นางสาวศกกรรัตน์: มัน อย่าเรียกว่า มัน ไม่ได้คงเรียกว่าปัญหา มันคงจะเป็นเรื่องอะไรเข้าใจผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ อะคะ

(นางสาวศกกรรัตน์ วรอุไร วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2555)

เมื่อนางสาวศกกรรัตน์ตอบคำถามของนักข่าวที่ต้องการให้ตอบรับหรือปฏิเสธว่า นางสาวศกกรรัตน์มีปัญหา กับนางสาวณภัทรนานหรือยัง นางสาวศกกรรัตน์ใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ คือ นางสาวศกกรรัตน์ไม่ตอบรับหรือปฏิเสธในประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ ในที่นี้คือ ระยะเวลาที่นางสาวศกกรรัตน์และนางสาวณภัทรมีปัญหา กัน แต่กลับให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ และปรากฏใช้คำลดระดับความรุนแรงในข้อมูลรายละเอียดที่มีลักษณะดังกล่าว คือ ใช้คำว่า “เข้าใจผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ” มาแทนคำว่า “ปัญหา” เพื่อแสดงว่า ความขัดแย้งระหว่างตนเองและคู่กรณีไม่ได้รุนแรงอย่างที่คนในสังคมรับรู้หรือคาดการณ์ไว้

การตอบคำถามของนางสาวศกกรรัตน์ ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบนั้นเป็นการหลีกเลี่ยงที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างนางสาวศกกรรัตน์กับนางสาวณภัทรเพิ่มขึ้น และการใช้ถ้อยคำลดระดับความรุนแรงควบคู่ไปกับการให้ข้อมูลรายละเอียดในลักษณะดังกล่าวเป็นการคลี่คลายความขัดแย้งระหว่างนางสาวศกกรรัตน์กับนางสาวณภัทรให้ลดความรุนแรงลง ซึ่งนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่ประนีประนอมของนางสาวศกกรรัตน์

6.3 บุคคลที่ให้เกียรติบุคคลอื่น คือ บุคคลที่คำนึงถึงชื่อเสียงและเกียรติยศของบุคคลอื่น และค่านึงว่า บุคคลนั้นจะได้รับการยอมรับยกย่องจากผู้อื่น หรือการนับถือจากผู้อื่น

บุคคลสาธารณะนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้คำที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลสาธารณะปกป้องชื่อเสียงและเกียรติยศของบุคคลอื่น เช่น

ตัวอย่างที่ 4

นักข่าว: เอามาเป็นกังวล

พลเอกประยุทธ์: ท่านก็ฟังคนโน้นคนนี้มา อะไรต่าง ๆ ผู้ใหญ่เป็นห่วงเด็กอะนะโอเค ไม่เป็นไรอย่าไปโกรธท่าน ผมเองก็ไม่โกรธ

(พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

พลเอกประยุทธ์ตอบคำถามของนักข่าวที่ต้องการตรวจสอบสมมติฐานของนักข่าวว่า พลเอกประยุทธ์ นำข้อมูลที่พลเอกชวลิตกล่าวว่าจะมีปฏิวัติซ้อนมาเป็นกังวลใช่หรือไม่ด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ โดยให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่พลเอกประยุทธ์ต้องการให้นักข่าวรับทราบเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลการปฏิวัติซ้อนของพลเอกชวลิต สาเหตุที่พลเอกชวลิตกล่าวถึงการปฏิวัติซ้อน กล่าวห้ามไม่ให้คนในสังคมโกรธพลเอกชวลิต และกล่าวถึงความรู้สึกของตนเอง ซึ่งข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ ทั้งนี้ในข้อมูลรายละเอียดที่พลเอกประยุทธ์กล่าวถึงพลเอกชวลิตนั้น ปรากฏการใช้คำที่แสดงให้เห็นคุณสมบัติที่น่าชื่นชมของพลเอกชวลิตว่า “ห่วง” ซึ่งหมายถึง พลเอกชวลิตเป็นห่วงพลเอกประยุทธ์เหมือนผู้ใหญ่เป็นห่วงเด็ก การใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับคำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พลเอกประยุทธ์พยายามที่จะไม่ทำให้พลเอกชวลิตเสียการยอมรับหรือสนับสนุนจากคนในสังคม ซึ่งนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่ทำให้เกียรติบุคคลอื่นของพลเอกประยุทธ์

6.4 บุคคลที่มีเหตุผล คือ บุคคลที่สามารถหาที่มา และคำนึงถึงผลที่จะเกิดตามมา ก่อนที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

บุคคลสาธารณะนำเสนอภาพลักษณ์นั้นด้วยการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้คำที่แสดงเหตุผล และนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวเมื่อบุคคลสาธารณะต้องการระบุนสาเหตุที่ตนเองตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่นักข่าวไม่ได้ถามคำถามเกี่ยวกับประเด็นนั้น เช่น

ตัวอย่างที่ 5

นักข่าว: หลายคนบอกว่าตัวเจมส์เองไม่รู้จักรัฟี่นุ้ยหรือใจถึงไม่ให้ถ่ายรูประหว่างเจ๊ยะอะ ครับ

นายจิริยา: คือ มันด้วยความที่ผมใส่บ็อกเซอร์แหละ เพราะกลัว กลัว รูปออกไปแล้ว แล้วติดบ็อกเซอร์ แล้วรัฟี่นุ้ยจะเป็นยังงั้นอะไรอย่างเจ๊ยะ ใช่ ก็กลัว กลัวว่าผมแบบทำไม่สุภาพกับพี่เค้าอะไรอย่างเจ๊ยะครับ

(นายจิริยา ตั้งศรีสุข วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2556)

เมื่อนักข่าวต้องการตรวจสอบสมมติฐานของนักข่าวกับนายจิริยาว่า นายจิริยาเองไม่รู้จักรัฟี่นุ้ยนางสาวสุจิตราหรือจึงไม่ให้นางสาวสุจิตราถ่ายรูปพร้อมกับนายจิริยา นายจิริยาได้ตอบคำถามของนักข่าว โดยใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ คือ ให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่นายจิริยาต้องการให้นักข่าวรับทราบเกี่ยวกับสาเหตุที่ตนเองไม่ได้ถ่ายรูปพร้อมกับนางสาวสุจิตรา โดยใช้คำว่า “เพราะ” และตามด้วยสาเหตุที่นายจิริยาไม่ได้ถ่ายรูปร่วมกับนางสาวสุจิตรา การใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้คำที่แสดงเหตุผลแสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจของนายจิริยาที่ไม่ถ่ายรูปพร้อมกับนางสาวสุจิตราเป็นเพราะนายจิริยาคำนึงถึงผลที่จะตามมา

นางสาวสุจิรา คือ อาจเป็นการกระทำที่ไม่สุภาพ ซึ่งการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยเหตุผลของนายจิรายุดังกล่าว นำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีเหตุผลกับคนในสังคม

6.5 บุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม คือ บุคคลที่ไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง แต่ตระหนักถึงประโยชน์ของบุคคลอื่นที่อยู่ในสังคมเดียวกับตนเอง การมีสำนึกรับผิดชอบที่จะไม่ประพฤติไปในทางที่จะก่อผลเสียต่อสังคมภาพรวมทั้งในทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการมีความพร้อมและเต็มใจจะเสียสละเวลาและผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวม

ในการนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวนั้น บุคคลสาธารณะจะนำเสนอโดยใช้การละเมียดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลสาธารณะทำประโยชน์ของสังคมส่วนรวม และจะปรากฏเมื่อบุคคลสาธารณะต้องการแสดงคุณสมบัติดังกล่าว โดยที่นักข่าวไม่ได้ถามคำถามที่ต้องการให้แสดงคุณสมบัตินั้น เช่น

ตัวอย่างที่ 6

นักข่าว: ท่านหมายความว่า วันพรุ่งนี้จะเป็นวันที่ประชาธิปไตยจะไม่เข้าร่วมประชุมใช่ไหมครับ

นายสุเทพ: (1) ขอให้ท่านทั้งหลายได้ระลึกและจำไว้ ไม่ต้องมาถามผมอีก (2) **นี่คือกระบวนการของประชาชน ไม่ใช่กระบวนการของพรรคประชาธิปัตย์ เราไม่ได้กระทำการเพื่อผลประโยชน์ของพรรคประชาธิปัตย์ เรากระทำการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย และมวลมหาประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ ไม่เกี่ยวกับพรรคประชาธิปัตย์**

(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556)

นักข่าวต้องการให้นายสุเทพตอบรับหรือปฏิเสธว่า นายสุเทพหมายความว่า พรรคประชาธิปัตย์จะไม่เข้าร่วมประชุมในวันพรุ่งนี้ใช่หรือไม่ นายสุเทพตอบคำถามโดยใช้การละเมียดหลักความสัมพันธ์ คือ นายสุเทพไม่ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นประเด็นที่นักข่าวถาม แต่กลับให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการของประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียดที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวถาม และได้ใช้ถ้อยคำว่า “เราไม่ได้กระทำการเพื่อผลประโยชน์ของพรรคประชาธิปัตย์” และ “เรากระทำการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การกระทำของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. นั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว คือ พรรคประชาธิปัตย์ แต่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม คือ ประเทศไทย การใช้การละเมียดหลักความสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการใช้ถ้อยคำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นายสุเทพทำเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ซึ่งสะท้อนภาพลักษณ์ของบุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของนายสุเทพ

6.6 บุคคลที่มีความรับผิดชอบ คือ บุคคลที่สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือการงานของตนเองจนประสบผลสำเร็จ และยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่ดีและไม่ดีที่ตนเองได้กระทำลงไปหรืออยู่ในความดูแลของตนเอง

ภาพลักษณ์ดังกล่าวนำเสนอเมื่อบุคคลสาธารณะต้องการแสดงให้เห็นว่า ตนเองมีความรับผิดชอบต่อ การกระทำ โดยที่นักข่าวไม่ได้ถามคำถามเพื่อให้บุคคลสาธารณะแสดงความรับผิดชอบนั้น และนำเสนอโดยใช้การละเมียดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลสาธารณะยอมรับว่าตนเองได้กระทำสิ่งที่ไม่ดีกับบุคคลอื่น และไม่นำเรื่องอื่น ๆ มาเป็นปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเสียหาย เช่น

ตัวอย่างที่ 7

นักข่าว: มีประโยชน์ไหนที่ทำให้เรารู้สึกว่าต้องดำเนินคดีแล้ว

นางสาวอมลวรรณ: จริง ๆ ถามว่าเอ็มมีโกรธไหม ตอนนี้เอ็มมีแข็งแรงมาก ตั้งแต่ทุกคนออกมาขุดค่ายหนังไปทีเอ็มมีเล่นอะไรอย่างเงี้ย แต่เอ็มมีก็บอกแล้ว ขอโทษคุณแม่ด้วย คุณแม่ไม่รู้ว่เอ็มมีเล่น คุณแม่ไม่รู้จริง ๆ แต่เอ็มมีบอกแล้ว หัวอกคนเป็นแม่ เค้ก็บอกว่าเค้รักพ่อ เอ็มมีก็มีพ่อดีแม่ คุณแม่เอ็มมีก็เสียใจเหมือนกันว่า ทำไม ทำไม ลูกตัวเองต้องมาโดนขนาดนี้ แม่รู้ว่าลูกตัวเองอะ ช่วยแม่ได้ทุกอย่ง ตอนที่แม่เอ็มมีติดหนี้ เอ็มมีก็ช่วยทุกอย่าง ทำไปเพื่อคุณแม่ วันนี้ก็เอาคุณแม่มา

(นางสาวอมลวรรณ ศิริกิตติรัตน์ วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2556)

นักข่าวต้องการให้นางสาวอมลวรรณระบุประโยชน์ที่ให้นางสาวอมลวรรณรู้สึกต้องดำเนินคดีกับนายภริณยู แต่นางสาวอมลวรรณใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ โดยให้ข้อมูลรายละเอียดที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นดังกล่าวที่นักข่าวต้องการทราบ คือ ให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพจิตใจของนางสาวอมลวรรณ การขอโทษมารดาของตนเอง ความรู้สึกของนายภริณยูต่อบิดาของนายภริณยู และความรู้สึกและความคิดเห็นของมารดาของตนเองที่ตนเองถูกนายภริณยูทำร้ายทางจิตใจ ข้อมูลรายละเอียดลักษณะดังกล่าวปรากฏการใช้ถ้อยคำว่ “ขอโทษ” ร่วมอยู่ด้วยในขณะที่นางสาวอมลวรรณกำลังให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการขอโทษมารดาของนางสาวอมลวรรณ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ นางสาวอมลวรรณยอมรับการกระทำของตนเองที่เล่นภาพยนตร์โป๊เป็นการกระทำที่ผิดกับมารดาของตนเอง นางสาวอมลวรรณแสดงความรับผิดชอบกับการกระทำนั้นด้วยการกล่าวถ้อยคำว่ “ขอโทษ” กับมารดาของตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีความรับผิดชอบของนางสาวอมลวรรณ

ตัวอย่างที่ 8

นักข่าว: มันไม่เหนื่อยใจหรือ มด แบบ มันไม่เคลียร์กันลงตัวสักทีนี้แต่ต้องทำงานด้วยกัน

นางสาวณปภัทร: ก็ อย่างที่หนูบอกแต่ละเวลาคนเราทำงานเนี่ยเราก็ต้องแยกแยะแยะว่าอันไหนเป็นเรื่องส่วนตัวอันไหนเป็นเรื่องงานคะ โด ๆ กันแล้วก็ต้องแยกแยะกันได้คะ

(นางสาวณปภัทร วัฒนากมลวุฒิ วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2555)

นางสาวณปภัทรตอบคำถามนักข่าวที่ต้องการให้นางสาวณปภัทรตอบรับหรือปฏิเสธว่ นางสาวณปภัทรไม่เหนื่อยใจหรือที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งกับนางสาวศกลรัตน์ได้ แต่ต้องทำงานด้วยกันกับนางสาวศกลรัตน์ โดยละเมิดหลักความสัมพันธ์ คือ นางสาวณปภัทร กลับให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับลักษณะการทำงานของตนเอง ซึ่งปรากฏการใช้คำว่ “แยกแยะ” ร่วมกับคำว่ “เรื่องส่วนตัว” และ “เรื่องงาน” เพื่อแสดงให้เห็นว่ แม้ว่นางสาว ณปภัทรจะมีความขัดแย้งกับนางสาวศกลรัตน์ แต่ในการทำงานนางสาวณปภัทรจะไม่นำเรื่องความขัดแย้งส่วนตัวมาปะปนกับเรื่องงาน ซึ่งอาจทำให้งานเสียหาย และแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีความรับผิดชอบของนางสาวณปภัทร

6.7 บุคคลที่พึ่งพาตนเอง คือ บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในการกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยความสามารถตนเอง สามารถดำรงชีพได้โดยราบรื่น ไม่เดือดร้อน สามารถหาปัจจัยในการดำรงชีพมาได้ด้วยความสามารถของตนเองไม่เป็นภาระของผู้อื่น

การนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวจะนำเสนอด้วยการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลสาธารณะสามารถทำงานด้วยความสามารถของตนเองจนประสบความสำเร็จ และจะปรากฏเมื่อบุคคลสาธารณะต้องการแสดงว่า ตนเองสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยนักข่าวไม่ได้ถามคำถามที่ต้องการให้บุคคลสาธารณะแสดงคุณสมบัตินั้น เช่น

ตัวอย่างที่ 9

นักข่าว: กลัวไหมครับที่คนอื่นจะว่าเกาะกระแสฮาร์เวิร์ดดังอะครับ

นางสาวอมลวรรณ: เอ็มมีไม่เคยคิดว่าเอ็มมีเกาะกระแสฮาร์เวิร์ดดังเพราะฮาร์เวิร์ดไม่มีอะไรให้เอ็มมีเกาะเค้าดังเลย ชีวิตเอ็มมี เป็นเอ็มมีสิริยาทุกวันเนี่ยะ เป็นเอง เกิดเอง ทำเองทุกอย่าง ไม่เคยเกาะใครดังหล่อขึ้นเทพกว่านี้เอ็มมีก็คบมาแล้วเอ็มมีเคยบอกเค้า เอ็มมีไม่ใช่คนสวยนะคะแต่แบบ เอ็มมีเป็นคนใจดีมากกว่าเอ็มมีบอกแล้ว เวลาที่ ถ้าใครคุยด้วยเอ็มมีเป็นคนแบบ เป็นคนแบบ ใจดีอะ เป็นคนไม่ ไม่ ไม่ดูไม่อะไรอย่างเงี้ยอะคะ

(นางสาวอมลวรรณ ศิริกิตติรัตน์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2556)

นักข่าวต้องการให้นางสาวอมลวรรณตอบรับหรือปฏิเสธว่า นางสาวอมลวรรณกลัวหรือที่คนอื่นจะว่านางสาวอมลวรรณว่าเกาะกระแสฮาร์เวิร์ดดัง แต่นางสาวอมลวรรณใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถาม โดยให้ข้อมูลรายละเอียดที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบเกี่ยวกับการมีชื่อเสียงของตนเอง และการคบผู้ชายของตนเอง ซึ่งในขณะที่นางสาวอมลวรรณให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการมีชื่อเสียงของตนเองนั้น ปรากฏใช้ถ้อยคำว่า “เป็นเอง” “เกิดเอง” และ “ทำเองทุกอย่าง” ซึ่งแสดงให้เห็นความมั่นใจของนางสาวอมลวรรณที่ใช้ความสามารถของตนเองทำงานจนมีชื่อเสียง และนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่พึ่งพาตนเอง

6.8 บุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็น คือ บุคคลที่ยินดีรับความคิดเห็น ข้อวินิจฉัยหรือความเชื่อของผู้อื่นที่แสดงออกตามที่ผู้นั้นเห็นหรือรู้ไว้พิจารณา

บุคคลสาธารณะนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้ถ้อยคำที่แสดงว่า บุคคลสาธารณะไม่ปฏิเสธความคิดของบุคคลอื่น ๆ ที่นำเสนอ และตั้งใจที่บุคคลอื่น ๆ ช่วยกันนำเสนอความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ และจะปรากฏใช้เมื่อบุคคลสาธารณะต้องการแสดงว่า ตนเองยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น โดยที่นักข่าวไม่ได้ถามคำถามให้บุคคลสาธารณะแสดงคุณสมบัตินั้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 10

นักข่าว: รัฐบาลจะเป็นฝ่ายเริ่มไหมคะ ฝ่ายเริ่มในการ เพื่อที่จะทำให้มันเกิดการเจรจาเกิดขึ้นนะคะ

นางสาวยิ่งลักษณ์: อย่างที่เรียนว่าเราเปิดทุก ๆ ออปชั่นนะคะ แล้วเรากียินดี ในการที่แต่ละท่านช่วยกันในการที่จะแก้ปัญหาเพราะว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาของบ้านเมือง นะคะ ก็ ไม่ว่าแนวทางเรากียินดีที่จะเปิดรับ แล้วก็ทุกวันนี้ที่มีนักวิชาการหรือหลาย ๆ ท่านที่เสนอความคิดเห็นก็รับฟังคะ แต่บางอย่างก็ปฏิบัติไม่ได้ทั้งหมด ก็เลยต้อง เออ ต้องมีการ ให้ทุกคนนั้นช่วยกันพูดคุยกัน แล้วหาแนวทางร่วมกันคะ

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557)

นางสาวยิ่งลักษณ์ตอบคำถามของนักข่าวที่ต้องการให้นางสาวยิ่งลักษณ์ตอบรับหรือปฏิเสธว่านางสาวยิ่งลักษณ์ยังเป็นฝ่ายเริ่มเพื่อที่จะทำให้เกิดการเจรจากับกลุ่ม กปปส. ขึ้นหรือไม่ โดยละเมิดหลักความสัมพันธ์ คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ไม่ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเป็นฝ่ายเริ่มที่จะทำให้เกิดการเจรจากับกลุ่ม กปปส. แต่กลับให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียดที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ และในข้อมูลรายละเอียดที่มีลักษณะดังกล่าวนี้นางสาวยิ่งลักษณ์ได้ใช้ถ้อยคำที่แสดงว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ไม่ปฏิเสธความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ ที่นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ประเทศว่า “เปิดรับ” และ “รับฟัง” และถ้อยคำที่แสดงว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ดีใจที่บุคคลอื่น ๆ ช่วยกันนำเสนอความคิดเห็นที่จะแก้ไขปัญหาให้ประเทศว่า “ยินดี” ซึ่งการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับถ้อยคำดังกล่าวนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่รับฟังความคิดเห็นของนางสาวยิ่งลักษณ์

6.9 บุคคลที่สำนึกในบุญคุณผู้อื่น คือ บุคคลที่รู้สึกตระหนักหรือซาบซึ้งกับสิ่งที่ผู้อื่นทำให้กับตน และยอมรับที่จะตอบแทนการกระทำของผู้อื่น

บุคคลสาธารณะจะนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวเมื่อบุคคลสาธารณะยอมรับว่า บุคคลอื่นมีบุญคุณกับตนเอง โดยนักข่าวไม่ได้ถามคำถามที่ต้องการให้บุคคลสาธารณะแสดงคุณสมบัตินี้ และปรากฏใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับถ้อยคำที่แสดงว่า บุคคลสาธารณะตกเป็นหนี้บุญคุณของบุคคลอื่น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 11

นักข่าว: มันจะจบที่ไม่ศาลได้ไหม เราจะให้เป็นที่ศาลอย่างเดียว

นางสาวอมลวรรณ (1)ขอให้เป็นที่ศาลดีกว่าคะ (2) เพราะเอมีมีบอกแล้ว เอมีมีเคยบอกเค้าแล้วว่า เอมีมีเคยโพสต์อินสตาแกรมครั้งนึงว่า ขอบพระคุณและขอโทษที่ที่เอมีมีไม่เคยเอ่ยชื่อด้วย เอมีมีมีพยาน เอมีมีขอบคุณเค้า เอมีมีก็พูดถึงหลักพระพุทธศาสนาตลอดว่า เอมีมีขอโทษเค้าถ้าเกิดว่าเอมีมีทำให้เค้าต้องเสียชื่อเสียง แต่เอมีมีไม่เคยเอ่ยชื่อที่เค้าเลย แต่ทางโน้นมาบอกว่า เอมีมีมาเอ่ยชื่อที่เค้าก่อน ก็ตอนนี้เรากำลังรวบรวมทุกรายการที่เอมีมีไปถ่ายามา ไม่มีชื่อที่เค้า

(นางสาวอมลวรรณ ศิริกิตติรัตน์ วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2556)

นักข่าวถามคำถามที่ต้องการให้นางสาวอมลวรรณเลือกตอบว่า นางสาวอมลวรรณจะยุติเรื่องราวความขัดแย้งกับนายภริณยูที่ศาล หรือไม่ต้องขึ้นศาล หลังจากที่นางสาวอมลวรรณใช้การปฏิบัติตามหลักคุณภาพ หลักปริมาณ หลักความสัมพันธ์ และหลักวิธีพูดเพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดในประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบในถ้อยคำที่ (1) แล้ว นางสาวอมลวรรณได้ใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามของนักข่าวในถ้อยคำที่ (2) คือ นางสาวอมลวรรณได้ให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่ตนเองต้องการให้นักข่าวรับทราบเกี่ยวกับการกระทำของตนเอง คือ การโพสต์ข้อความขอบคุณและขอโทษนายภริณยู และการรวบรวมหลักฐานของตนเอง และคำกล่าวของนายภริณยูที่กล่าวว่า นางสาวอมลวรรณเอ่ยชื่อนายภริณยูก่อน ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ และในระหว่างที่นางสาวอมลวรรณกำลังให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำของตนเอง ปรากฏการใช้ถ้อยคำที่แสดงว่า นางสาวอมลวรรณตกเป็นหนี้บุญคุณของนายภริณยูว่า “ขอบคุณ” ในถ้อยคำว่า “เอมีมีเคยโพสต์อินสตาแกรมครั้งนึงว่า ขอบพระคุณและขอโทษที่ที่เอมีมีไม่เคยเอ่ยชื่อด้วย เอมีมีมีพยาน เอมีมีขอบคุณเค้า” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ว่านางสาวอมลวรรณจะมีความขัดแย้งกับ

นายภรณ์ยู แต่นางสาวอมลวรรณก็โพสต์ขอบคุณนายภรณ์ยูผ่านอินสตาแกรมส่วนตัว ซึ่งการโพสต์ขอบคุณดังกล่าวเป็นการยอมรับว่า นางสาวอมลวรรณได้เข้าซึ่งกับการกระทำบางอย่างที่นายภรณ์ยูทำให้กับตนเอง และตอบแทนการกระทำนั้นด้วยการใช้ถ้อยคำว่า “ขอบคุณ” กับนายภรณ์ยู การใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับถ้อยคำดังกล่าวนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่สำนึกในบุญคุณผู้อื่นของนางสาวอมลวรรณ

6.10 บุคคลที่ไม่ให้เกียรติบุคคลอื่น คือ บุคคลที่ชี้ให้เห็นพฤติกรรมที่บกพร่องของบุคคลอื่น โดยจงใจทำให้ชื่อเสียงและเกียรติยศของบุคคลนั้น ๆ เสียหาย

การนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวปรากฏเมื่อบุคคลสาธารณะต้องการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านลบของบุคคลอื่น โดยที่นักข่าวไม่ได้ถามคำถามในประเด็นนั้น โดยใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของบุคคลอื่นไม่เป็นที่น่าชื่นชม เช่น

ตัวอย่างที่ 12

นักข่าว: ถ้ากลุ่มผู้ชุมนุม ผู้ชุมนุมไปปิดล้อมนายกและรัฐมนตรีในแบบเมื่อวานนี้อีก ศอธส. จะทำยังไงคะ ร้อยตำรวจเอกเฉลิม: (1) ดำเนินการป้องกัน เจอหน้าจับกุม ถ้ากำลังไม่พอ ล้อมจับ ผมไม่ถือว่าสลายมือ (2) โออย่างเนี่ยะทำผิดคดีอาญา ส่วนที่มีมือ อยู่ต่อไป อยู่จนกว่าไม่มีเงิน ผมไม่ยุ่ง แยกให้ตีนะ อย่าไปบอกว่าเฉลิมหัวเราะ หัวมานานแล้ว แต่ใจดี มากไป ต้องถือว่ามากไปนะ

(ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557)

เมื่อนักข่าวถามคำถามที่ต้องการให้ร้อยตำรวจเอกเฉลิมอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ถ้ากลุ่มผู้ชุมนุมไปปิดล้อมนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ร้อยตำรวจเอกเฉลิมตอบคำถาม โดยใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ในถ้อยคำที่ (2) คือ หลังจากที่ร้อยตำรวจเอกเฉลิมได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ของนายสุเทพในสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียดที่นักข่าวต้องการทราบในถ้อยคำที่ (1) แล้ว ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบ ไม่ว่าจะเป็นระบุลักษณะการกระทำผิดของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. การยุ่งเกี่ยวกับผู้ชุมนุมของร้อยตำรวจเอกเฉลิม และลักษณะนิสัยของร้อยตำรวจเอกเฉลิม ซึ่งข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวปรากฏการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมของนายสุเทพที่ไม่น่าชื่นชมในข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการกระทำผิดของผู้ชุมนุม กปปส. ที่ร้อยตำรวจเอกเฉลิมได้ให้นักข่าวว่า “ทำผิดคดีอาญา” ซึ่งเป็นการจงใจทำลายชื่อเสียงของฝ่ายนายสุเทพให้กลายเป็นบุคคลที่ทำผิดกฎหมายอาญา และนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่น

7. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้ง” พบว่า บุคคลสาธารณะนอกจากจะให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งที่ตนเองต้องการให้นักข่าวได้รับทราบ ซึ่งไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่นักข่าวต้องการทราบแล้ว ข้อมูลรายละเอียดเหล่านั้นยังเอื้อต่อการทำให้นักข่าวหรือคนในสังคมเห็นภาพลักษณ์ที่บุคคลสาธารณะต้องการนำเสนออีกด้วย

ในการนำเสนอภาพลักษณ์นั้น บุคคลสาธารณะนอกจากจะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์แล้ว ยังใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ร่วมกับการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ที่บุคคลสาธารณะต้องการนำเสนออีกด้วย โดยนำเสนอภาพลักษณ์ 10 ภาพลักษณ์ ได้แก่ บุคคลที่ยึดถือความถูกต้อง บุคคลที่ประนีประนอม บุคคลที่ให้เกียรติบุคคลอื่น บุคคลที่มีเหตุผล บุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลที่มีความรับผิดชอบ บุคคลที่พึ่งพาตนเอง บุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็น บุคคลที่สำนึกบุญคุณ และบุคคลที่ไม่ให้เกียรติบุคคลอื่นจากการศึกษาดังกล่าวยังพบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเด็นแรก ภาพลักษณ์ส่วนใหญ่ที่บุคคลสาธารณะนำเสนอดังกล่าวเป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นค่านิยมเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลสาธารณะที่สังคมคาดหวังเพื่อให้คนในสังคมยอมรับ และส่งเสริมให้ตนเองได้รับการสนับสนุนจากคนในสังคม สามารถทำงานของตนต่อไปได้อย่างราบรื่นแม้จะมีกรณีความขัดแย้งเกิดขึ้นก็ตาม บุคคลสาธารณะเสนอภาพลักษณ์ **บุคคลที่ยึดถือความถูกต้อง บุคคลที่ประนีประนอม และบุคคลที่ให้เกียรติบุคคลอื่น** ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมเกี่ยวกับการสื่อสาร กล่าวคือ บุคคลควรสื่อสารกันด้วยความจริง คือ ความจริงที่ต้องสร้างความเข้าใจโดยแก้ไขความเข้าใจที่เกิดจากความเข้าใจผิด และความไม่ชัดเจนของข้อมูล และชี้แจงไม่ให้เกิดความสับสน (พจน์ ใจชาญสุขกิจ, 2548: 79 - 80) และสื่อสารด้วยการเลี่ยงความขัดแย้งกับผู้อื่น (สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533: 127) เลี่ยงการทำให้เกิดความไม่เข้าใจระหว่างกันเพิ่มขึ้น และพยายามที่จะคลี่คลายความไม่เข้าใจนั้นให้ลดลง (เสาวภา ไพทยวัฒน์, 2538: 72) นอกจากนี้ขณะที่บุคคลแลกเปลี่ยนข้อมูล บุคคลพึงคำนึงถึงชื่อเสียง เกียรติยศ และการยอมรับยกย่องของอีกฝ่ายหนึ่งที่อยู่รอบตัวตนเองด้วย ในที่นี้คือ การรักษาหน้าผู้ที่เราสื่อสารด้วย ซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศ และการยอมรับยกย่องจากผู้อื่นเป็นเรื่องนามธรรมที่คนไทยให้ความสำคัญมาก (วรรณ ชินวิทย์, 2546: 48)

ภาพลักษณ์บุคคลที่มีเหตุผล เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมเกี่ยวกับการมีเหตุผล คือ บุคคลควรตัดสินใจกระทำด้วยเหตุผล โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ (สุพัตรา สุภาพ, 2543: 23) **บุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม** เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ซึ่งไม่ยึดถือประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง แต่ตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมด้วย นอกจากนี้ต้องมีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมที่จะไม่ประพฤติไปในทางที่ก่อผลเสียต่อสังคมภาพรวมทั้งในทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการมีความพร้อมและเต็มใจที่จะเสียสละเวลาและผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547: 110) **บุคคลที่มีความรับผิดชอบ** เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบต่อต้องกระทำภารกิจจนบรรลุผลสำเร็จ ไม่หลีกเลี่ยงภารกิจ และยอมรับผลของการกระทำของตนเอง (เสาวภา ไพทยวัฒน์, 2538: 71)

ภาพลักษณ์บุคคลที่พึ่งพาตนเอง เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง ซึ่งบุคคลควรมีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง สามารถดำรงชีพได้โดยราบรื่น ไม่เดือดร้อน สามารถหาปัจจัยในการดำรงชีพมาได้ด้วยความสามารถของตนเองไม่เป็นภาระของผู้อื่น (สุพัตรา สุภาพ, 2543: 25) **บุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็น** เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมการเป็นผู้ฟัง ซึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และผ่อนผันในเรื่องที่สามารถกระทำได้

(พจน์ ใจชาญสุขกิจ, 2548: 127 - 129) และบุคคลที่สำนึกบุญคุณ เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูที่รู้บุญคุณของบุคคลอื่นที่ได้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้กับตนเอง (เสาวภา ไพทยวัฒน์, 2538: 193)

ประเด็นที่สอง ในการใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์นำเสนอภาพลักษณ์นั้น ยังปรากฏการนำเสนอภาพลักษณ์บางภาพลักษณ์ที่ไม่น่าชื่นชมในความคิดของคนในสังคม ซึ่งเสี่ยงทำให้บุคคลสาธารณะเสียการยอมรับหรือการสนับสนุนจากคนในสังคม และส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน นั่นคือภาพลักษณ์ของบุคคลที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่น แม้ว่าบุคคลสาธารณะจะทราบว่ากรนำเสนอภาพลักษณ์นั้นทำให้ตนเองเสียหาย แต่ก็ยังคงนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าว เนื่องจากทำให้ปรากฏภาพลักษณ์อีกภาพหนึ่งมาทดแทนภาพลักษณ์ที่เสียไปให้กับบุคคลสาธารณะ ซึ่งภาพลักษณ์ดังกล่าวยังคงสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทย เช่น ตัวอย่างที่ 12 ร้อยตำรวจเอกเฉลิมใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์นำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่น ซึ่งภาพลักษณ์ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับค่านิยมในสังคมไทย และทำให้ภาพลักษณ์นี้ไม่น่าชื่นชมในความคิดของคนในสังคม แต่ร้อยตำรวจเอกเฉลิมก็ยังคงนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าว เนื่องจากทำให้ปรากฏภาพลักษณ์อีกภาพหนึ่งมาทดแทนให้กับร้อยตำรวจเอกเฉลิม คือ ภาพลักษณ์ของบุคคลที่ยึดถือความถูกต้องที่ทำโดยยึดกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งการกระทำของนายสุเทพเมื่อพิจารณาตามกฎหมายเป็นการกระทำที่ผิดไปจากกฎเกณฑ์ของสังคม

ประเด็นสุดท้าย การใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์นอกจากจะนำเสนอภาพลักษณ์ทั้ง 10 ภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะดังกล่าวแล้ว ยังนำเสนอให้คนในสังคมเห็นภาพลักษณ์ของบุคคลที่ให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชนอีกด้วย ซึ่งเป็นบุคคลที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชน โดยการให้ความร่วมมือในการให้ข่าว และให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่สื่อมวลชนต้องการทราบ กล่าวคือแม้ว่าการละเมิดหลักความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ ที่ไม่สัมพันธ์กับประเด็นที่สื่อมวลชนต้องการทราบ จะทำให้สื่อมวลชนไม่ได้รับข้อมูลรายละเอียดตรงกับความต้องการของตนเอง แต่เป็นการแสดงให้เห็นว่า บุคคลสาธารณะพยายามที่จะให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชน โดยให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความขัดแย้งเท่าที่ตนเองจะสามารถให้สื่อมวลชนได้ ซึ่งนักข่าวก็ยังคงได้รับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความขัดแย้งของบุคคลสาธารณะกับคู่กรณี

การศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะด้วยการละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้ง” แสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลสาธารณะใช้การละเมิดหลักความสัมพันธ์ในการตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีความขัดแย้งของตนเองกับคู่กรณี บุคคลสาธารณะไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดที่ตนเองต้องการให้เกี่ยวกับประเด็นความขัดแย้งเพียงเท่านั้น แต่ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเองอีกด้วย และภาพลักษณ์ส่วนใหญ่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทย ทั้งนี้เพื่อให้คนในสังคมสนับสนุนและยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลสาธารณะ ซึ่งมีผลกับความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพการงานต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

- กฤษดาพรรณ หงส์ตารมภ์ และธีรณัฐ โชคสุวณิช. 2551. **วัจนปฏิบัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2547. **คุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของคนไทยตามแต่ละช่วงวัย**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของครุสภา.
- พจน์ ใจชาญสุขกิจ. 2548. **Image is power: พลังแห่งภาพลักษณ์**. กรุงเทพฯ: ฐานมีเดียเน็ทเวิร์ค.
- วรรณนา ชินวิทย์. 2546. “ความหมายเปรียบเทียบ “หน้า” เปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่น.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533. **สังคมและวัฒนธรรม (Thai society and culture)**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุภัตรา สุภาพ. 2543. **สังคมและวัฒนธรรมไทย (ศาสนา ประเพณี ค่านิยม ครอบครัวย)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวภา ไพทยวัฒน์. 2538. **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย: แนวทางอนุรักษ์และพัฒนา**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิตเทศก์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- Grice, Paul H. 1975. “Logic and conversation.” In Peter Cole, and Jerry Morgan. (eds.) **Syntax and semantics**. New York: Academic Press: 41 – 58.